زیر آسمان فیروزه‌ای

دبیر سیزدهمین دوسالانه عکس ایران:

دوسالانه‌های قبلی جسارت تغییر نداشتند

● **سحر آزاد:** اختصاص تنها دوشاخه عکاسی در سیزدهمین دوسالانه عکس ایران بحث‌برانگیز شد. خبرنگاران حاضر در نشست خبری این دوسالانه درحالی نسبت به‌وجود تنها دوشاخه عکاسی و نادیده‌گرفتن دیگر شاخه‌ها انتقاد داشتند که رییس انجمن عکاسان ایران و دبیر دوسالانه بر رویکرد هنری این رویداد تاکید کردند. نشست مطبوعاتی سیزدهمین دوسالانه عکس ایران صبح یکشنبه، چهارم‌آبان در موزه هنرهای معاصر تهران برگزار شد. این دوسالانه با رویکردهای «آرت‌فتوگرافی» و «خلاقانه» که تعریف آنها در فراخوان نیز آمده است، برپا می‌شود. مسعود زنده‌روح‌کرمانی، رییس انجمن عکاسان ایران در ابتدای این نشست از تغییر زمان دوسالانه خبر داد و گفت: به‌دلیل برگزاری نمایشگاه «نو سنت‌گرایی» در موزه هنرهای معاصر، دوسالانه با تاخیر یک‌ماه در بهمن سال‌جاری برگزار خواهد شد. اسماعیل عباسی نیز که برای سومین دوره دوسالانه عکس را دبیری می‌کند، در مورد رویکرد سیزدهمین دوسالانه گفت: «همیشه نوسان‌هایی درباره چگونگی فراخوان و رویکرد دوسالانه وجود داشته است. این‌بار هم این موضوع مورد بحث بود و شورای برنامه‌ریزی بعد از جلسات فراوان به دورویکرد خلاقانه و آرت‌فتوگرافی رسید. از دوسالانه نهم مشی دوسالانه‌های عکاسی همیشه مورد بحث بود و شوراها همیشه به فکر تامین همه سلایق بودند اما هیچ‌وقت این جسارت را پیدا نکردند که به پیشواز تغییر بروند.» با این وجود، رویکرد سیزدهمین دوسالانه و نادیده‌گرفتن دیگر شاخه‌های عکاسی همچون عکاسی خبری و مستند بارها از سوی خبرنگاران مورد پرسش قرار گرفت. عباسی در توضیح بیشتر این مساله عنوان کرد: «با توجه به تعویض دبیران و شوراهای متفاوت، تصمیم‌گیری‌های متفاوتی در دوره‌های قبل وجود داشت اما روال مرسوم در دنیا همین است که در این دوره اعمال شده. البته در دوسالانه نهم نیز مرحوم بهمن جلالی گرایش داشت که دوسالانه به سمت هنر برود اما مجتبی آقایی در دوسالانه دهم تمام گرایش‌ها را وارد دوسالانه کرد. امسال گفتیم پاسخگویی به همه شاخه‌های عکاسی مسوولیت دوسالانه نیست و شاخه‌های دیگر می‌توانند در دوسالانه‌های دیگری دیده شوند.» زنده‌روح نیز با بیان اینکه تعریف دوسالانه‌ها در دنیا و ایران هنری بوده است، به این موضوع اشاره کرد که بسیاری از شاخه‌های عکاسی می‌توانند در زیرمجموعه آرت‌فتوگرافی تعریف شوند: «در دوسالانه دوازدهم که دو بخش مستند و خلاقه داشتیم، چقدر تفکیک آثار از یکدیگر مقدور بود؟ حتی هنگام چینش آثار، گاهی عکس‌ها به اشتباه در جایگاه دیگری قرار گرفته بودند. مطمئن باشید در این دوسالانه هم بخش عمده‌ای از آرت فتوگرافی، مستند اجتماعی خواهد بود.» سیزدهمین دوسالانه عکس ایران به‌صورت غیررقابتی و با برگزاری نشست‌های تخصصی و تقدیر از پیشکسوتان از اول بهمن به‌مدت ۲۰روز در موزه هنرهای معاصر تهران برگزار می‌شود.

«روز سینما» به تقویم بازگشت

شرق: سرانجام بعد از چهارسال روز ملی سینما به تقویم سال ۹۴ بازگشت. این روز که در دولت قبلی به بهانه شلوغ‌بودن تقویم حذف شده بود با مصوبه شورایعالی فرهنگ عمومی به‌همراه چندین مناسبت دیگر، به تقویم رسمی ایران اضافه شد. البته در کنار اعلام روز ۲۱شهریور به‌عنوان روز سینما در ضمیمه تقویم روز هفتم مهر هم به‌عنوان روز شمس به تقویم اصلی اضافه شد. به گزارش مهر، در ماده‌واحده «تعیین مناسبت‌های تقویم رسمی سال ۱۳۹۴ هجری‌شمسی» که در جلسه ۷۵۱ مورخ ۹۳/۶/۱۱ شورایعالی انقلاب فرهنگی و بنا به پیشنهاد مورخ ۹۳/۵/۲۲ وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و رییس شورای فرهنگ عمومی به تصویب رسیده است، از سوی شورایعالی انقلاب فرهنگی به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ شد: روز بزرگداشت سلمان فارسی‌هفتم صفر، سالروز افتتاح حساب شماره ۱۰۰ به فرمان حضرت امام(ره) و تاسیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی (۱۳۵۸ هـ .ش) ۲۱فروردین، روز بیماری‌های خاص و صعب‌العلاج، ۱۸اردیبهشت، روز صنایع دستی ۲۰خرداد، سالروز تاسیس نهاد شورای نگهبان ۲۶تیر، روز حمایت از صنایع کوچک ۲۱مرداد، روز بزرگداشت شمس هفتم مهر، روز بزرگداشت فرماندهان شهید دفاع مقدس هفت مهر، روزملی پارالمپیک ۲۴مهر، روز جهانی علم در خدمت صلح و توسعه ۲۰آبان (برابر با ۱۰نوامبر)، روز قانون اساسی جمهوری‌اسلامی‌ایران ۱۲آذر، روز ایمنی در برابر زلزله پنجم دی و روز راهیان نور ۲۰اسفند. بر اساس این مصوبه، مناسبت‌های ذیل از ضمیمه تقویم به متن که روز سینما در میان آنهاست از این قرار است: «روز سینما ۲۱شهریور، روز روستا ۱۵ مهر، روز جهانی استاندارد ۲۲مهر (برابر با ۱۴اکتبر)، روز صادرات ۲۹مهر.»

عکس: امیر جدیدی، شرق

ناشران، امروز رای می‌دهند

چشم‌به‌راه «اتحادیه» قدرتمند

فرزانه ابراهیم‌زاده

امروز ناشران که بخش عمده آنها در تهران متمرکز هستند قرار است پای صندوق رای بروند و اعضای هیات‌مدیره خود را برای مدت مشخصی انتخاب کنند؛ هیات‌مدیریه‌ای که به قول ناشران شناخته‌شده ایران در صورت قدرت می‌تواند بدنه نشر ایران را به نشر بین‌المللی متصل کند و نشر ایران را به سمت حرفه‌ای‌ترشدن پیش ببرد؛ اتحادیه‌ای که باوجود مشکلاتی که در چندسال اخیر برایش پیش آمد و قدرت‌های صنفی‌اش به نسبت دوران طلایی که اتحادیه داشت کمتر شده اما هنوز بخش مهم صنعت نشر ایران است.

کیاییان: تصمیم‌گیری برای جمع

یکی از دغدغه‌هایی که ناشران مستقل به آن اشاره می‌کنند، حضور حداکثری ناشران و کتابفروشان در انتخابات است. حسن کیاییان، مدیر نشر چشمه با تاکید بر اینکه هرچه تعداد شرکت‌کنندگان در رای‌گیری بیشتر باشد منتخبان می‌توانند موفق‌تر باشند؛ به «شرق» می‌گوید: «طبیعی است که وقتی یک گروه یا جمعیت برای خودشان تصمیم‌گیری می‌کنند، بهتر می‌توانند مطالبات خودشان را از مسوولان بخواهند. هرچه تعداد کسانی که در این ماجرا مشارکت کنند بیشتر باشد، اتحادیه می‌تواند دوام بیشتری داشته باشد و منتخبان بهتر می‌توانند کار کنند.» مدیر نشرچشمه که خود سابقه حضور در هیات‌مدیره و ریاست اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران را دارد، معتقد است: «هر هیات‌مدیره‌ای که روی کار می‌آید توانایی‌هایی دارد که در پیشبرد کارهایش به او کمک می‌کند. اما از یاد نبریم که هیات‌مدیره‌ها باید در چارچوب قانون نظام صنفی مصوب مجلس‌شورای‌اسلامی فعالیت کنند؛ قانونی که به‌هرحال برای همه مجامع صنفی یکسان است و اختیارات وسیعی را به صنف نمی‌دهد و نقاط ضعف و قوتی دارد که باید در جای دیگری به آن پرداخت.» به گفته کیاییان: «هر هیات‌مدیره‌ای هم موظف است که براساس مر قانون عمل کند حداکثر در جایی که قانون صراحت ندارد فعالیت کند. هیات‌مدیره‌های اتحادیه ناشران نیز بر اساس آن قانون تاکنون فعالیت کرده‌اند. یکی از نکات خاص در اتحادیه ناشران رابطه‌ای است که باید میان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و این اتحادیه است. اتحادیه ناشران با اتحادیه‌های دیگر مثل آهن‌فروشان متفاوت است و این تفاوت موردی است که در قانون امور صنفی دیده نشده است و این امر طبیعی است... یکسری مسایل خاص وجود دارد که اتحادیه سعی کرده است با برنامه‌ریزی به حل و فصل مشکلات فراروی صنف بپردازد و به آنها عمل کند.»

کیاییان با اشاره به دوره‌های مختلف اتحادیه می‌گوید: «هیات مدیره‌ها دارای نقاط ضعف و قوت زیادی هستند. در این چنددوره هم من خودم شاهد این بودم که هیات‌مدیره‌ها تلاش خودشان را برای تحقق خواسته‌های صنفی کرده‌اند و امیدوارم هیات‌مدیره بعدی هم بتوانند با توجه به تجربیات حاصله این راه را ادامه دهند و مشکلات و مسایل صنعت نشر و کتابفروشان را مرتفع کنند.»

لاهیجی: اتحادیه قوی راه نشر ایران را به جهان باز می‌کند

اما برخی از ناشران معتقدند که اتحادیه در چندسال گذشته عملکرد خوبی نداشته و حتی نتوانسته از حضور حداکثری ناشران استفاده کند. شهلا لاهیجی، مدیر انتشارات روشنگران و مطالعات زنان با بیان این‌که از میان حدود ۱۱هزارناشر که بخش عمده‌ای از آنها در تهران هستند تنها هزاراوندی‌عضو اتحادیه هستند، به «شرق» گفته: «اینها هم اما کار خاصی نمی‌کنند و به جلسات نمی‌روند چون فکر می‌کنند اتحادیه کاری برایشان نمی‌کند.» به اعتقاد لاهیجی: «اتحادیه اگر فعال باشد خیلی کارها می‌تواند انجام دهد و می‌تواند بسیاری از حقوقی که از ناشران سلب شده را به آنها بازگرداند.»

او عدم‌تعامل با نهادهای بین‌المللی به‌دلیل عضونبودن در کنوانسیون برن را یکی از مشکلات عمده نشر ایران می‌داند که باعث شده حتی نمایشگاه معتبری مانند نمایشگاه فرانکفورت سال‌ها از نشر ایران برای شرکت در این نمایشگاه دعوت نکند: «تا ما عضو بدنه نشر جهان نشویم حرفی برای گفتن نداریم. بخشی از این وظیفه هم معمولا بر عهده اتحادیه است.»

او لزوم داشتن یک اتحادیه قوی و منسجم را یکی از مهم‌ترین موضوعاتی می‌داند که در کشورهای دیگر پاسخ خوبی داده است: «نمایشگاه فرانکفورت به وسیله ناشران اداره می‌شود. اتحادیه ناشران آلمان بزرگ‌ترین نمایشگاه کتاب جهان را اداره می‌کند، بسیار پرقدرت است و این قدرت را بر نهادهای درونی و سیاسی اعمال می‌کند. همین اتحادیه ناشران آلمان بود که ۱۰سال نگذاشت ناشران ایرانی در آن شرکت کنند. آنها حتی به ما می‌گفتند که ما می‌توانیم از ناشران بخواهیم که به‌صورت سمبلیک از ناشران ایرانی پول گرفته و حق کپی‌رایت را بگیرند. اینها مساله‌شان پول نیست. موضوع اجازه‌گرفتن برای انتشار کتاب‌هایشان در ایران است. حق کپی‌رایت برای این است که بتوانند با ایران دیالوگ کنند. دیالوگ قانونی است. اینک این دیالوگ وجود ندارد.» لاهیجی با اشاره به اینکه برای اتحادیه مهم‌ترین نکته فارغ از اینکه کدام ناشران باشند این است که افراد قوی و قدرتمندی باشند که مرعوب و منکوب نشوند: «معتقدم یکی از نقاط‌ضعف نشر ایران نداشتن یک اتحادیه قوی است. ما منافع داشتن یک اتحادیه فعال را دیدیم. در آن سه‌سالی که ما نمایشگاه اداره کردیم و اعضای شورای انتخاب کتاب بودند و خوب عمل می‌کنند.»

حسین‌زادگان: کار سخت بدون مزد

امیر حسین‌زادگان، مدیر انتشارات ققنوس از آن دست ناشرانی است که معتقد است حضور در هیات‌مدیره ناشران کار سختی است: «فکر می‌کنم دوستان و همکارانی که همت می‌کنند و این کار بدون مزد و پردردسر را قبول می‌کنند کار مهمی می‌کنند. این خیلی خوب است که صنوف، یک هیات‌مدیره قوی و با رای اکثریت اعضای اتحادیه داشته باشند.» او با ابراز تاسف از حضور کمرنگ برخی ناشران در انتخابات به «شرق» می‌گوید: «انگار همکاران خود ما تمایلی برای کار صنفی ندارند. البته بخشی از عدم‌حضور همکاران ناشر در هیات‌مدیره اتحادیه به‌دلیل مسایل و ضوابط و شرایط عضویت است. اما برخی از دوستان که می‌توانند در این هیات‌مدیره شرکت کنند از آن امتناع می‌کنند. بعد برخی از آنها از کار همکاران گله می‌کنند که خوب کار نکردند. به نظرم باید همه مشارکت داشته باشیم.»

چهره روز

ساسان سپنتا درگذشت

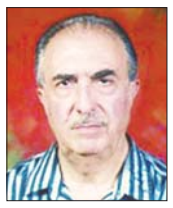

● **شرق:** ساسان سپنتا، پژوهشگر فرهنگ‌وهنر سوم آبان‌ماه، بر اثر سکته در ۸۰سالگی از دنیا رفت. مراسم تشییع پیکر سپنتا، پنجم آبان برگزار و پیکر او در قطعه هنرمندان باغ رضوان به خاک سپرده می‌شود. دانش سپنتا، فرزند ساسان سپنتا، در مورد جزییات درگذشت پدرش به ایسنا گفت: «پدرم در منزل درگذشت و دوشنبه مراسم تشییع او برگزار و در قطعه هنرمندان باغ رضوان اصفهان به خاک سپرده می‌شود.» ساسان سپنتا که پژوهشگر و مولف در حوزه زبان‌شناسی، ادبیات و موسیقی ایرانی بود و بیش از ۱۵۰ مقاله منتشر کرده است، فرزند عبدالحسین سپنتا کارگردان اولین فیلم ناطق ایرانی با نام «دختر لر» است. ساسان سپنتا در سال ۱۳۱۳ شمسی متولد شد و تحصیلات خود را تا مقطع دکترا در رشته زبانشناسی در دانشگاه تهران به پایان برد. او در مدرسه عالی ترجمه، دانشگاه تهران و دانشگاه دورهم (انگلستان) تدریس کرد و سپس تدریس را با مرتبه استادی در دانشگاه اصفهان ادامه داد.

توضیح

توضیح مدیر دفتر مطالعات فرهنگی مرکز پژوهش‌های مجلس

● **شرق:** به‌دنبال انتشار گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس در مورد فیلم‌های «قصه‌ها» و «عصبانی نیستم» که روز شنبه، سوم‌آبان در خبرگزاری رسمی دولت، روزنامه «شرق» با استناد به همین گزارش مطلبی با عنوان «عصبانی نیستم و قصه‌ها مشکلی برای اکران ندارند»، منتشر کرد. با این‌حال سینا کلهر، مدیردفتر مطالعات فرهنگی مرکز پژوهش‌های مجلس توضیحاتی در این مورد ارایه کرد و گفت: «تاکنون هیچ گزارشی در مرکز پژوهش‌های مجلس درباره این دوفیلم تهیه و نهایی نشده است و تنها دونفر از کارشناسان این مرکز با دعوت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی این فیلم‌ها را مشاهده کرده و نظرات خود را به دفتر فرهنگی اعلام کرده‌اند که از جمله در پلان‌های مختلف ایرادات متعددی را وارد دانسته‌اند. مدیر دفتر مطالعات فرهنگی مرکز پژوهش‌های مجلس تصریح کرد این که نظر شفاهی یک‌کارشناس این مرکز در کمیسیون فرهنگی مجلس به معنای نظر مرکز پژوهش‌های مجلس نیست.»

تلاش «پایداری» برای استیضاح «جنتی»

۱۵۰ سینماگر خطاب به وزیر ارشاد: پای امضایتان بایستید

شرق: هرچند علی جنتی می‌گوید نگران «کارت زرد» مجلس نیست اما این بار به نظر می‌رسد کارت زردی که «حزب پایداری» برای او کشیده، نشانه‌های دیگری در خود دارد. به گفته حمید رسایی شاخص‌ترین عضو این حزب، طرح استیضاح وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی تدوین شده و امروز تقدیم هیات‌رییسه مجلس خواهد شد. حجت‌الاسلام حمید رسایی، نایب‌رییس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با خبرنگار پارلمانی «فارس»، درباره استیضاح وزیر گفت: « با توجه به اصرار آقای جنتی بر سیاست‌های غلطی که موجب اعتراض و نگرانی متدینین و دلسوزان و علما شده، بیش از این نمی‌توان مماشات کرد و بر همین اساس طرح استیضاح وی را تحویل هیات‌رییسه مجلس می‌دهیم. قرار بود طرح استیضاح علی جنتی قبل از نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران تحویل هیات‌رییسه شود اما به دلیل برگزاری نمایشگاه این موضوع به تاخیر افتاد. با این حال اعتراضات مختلف، مجددا عزم نمایندگان را جزم کرد اما مجددا وساطت برخی از افراد این موضوع را به تاخیر انداخت تا اینکه استیضاح وزیر علوم در اولویت قرار گرفت.» «کمیسیون اصل ۹۰»، هفته گذشته در نامه‌ای از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خواسته بود که جلوی اکران چند فیلم را بگیرند؛ نکته‌ای که از نظر وزیر ارشاد تعیین تکلیف برای دولت است: «در حوزه سینما، کمیسیون فرهنگی مجلس اسامی هشت فیلم را به ما داده و گفته‌اند نباید آنها را اکران کنید، اما ما اعلام کردیم آنها نمی‌توانند برای ما تعیین تکلیف کنند و خودمان تشخیص می‌دهیم کار درست چیست. در بحث تک‌خوانی بانوان نیز اعتراضاتی شد، اما فتوای رهبرمعظم‌انقلاب این است که فرقی بین جمع‌خوانی و تک‌خوانی زنان نیست و اگر مفسده‌انگیز نباشد مشکلی ندارند. ما باید آن‌طور که خودمان تشخیص می‌دهیم، عمل کنیم، تا به حال یک کارت زرد گرفته‌ایم. اگر چند تا دیگر هم بگیریم عیبی ندارد. خود دکتر روحانی جلودار است و ما هم پشت او حرکت می‌کنیم.» البته نماینده تهران هم به این کارت زرد اشاره کرده و گفته: «متأسفانه کارت زرد مجلس به عملکرد وزیر ارشاد نیز سبب نشد تا وی در سیاست‌ها و جهت‌گیری‌هایش تامل کند بلکه تاکنون چند بار با ادبیات توهین‌آمیزی اعلام کرده که اگر ۱۰ کارت زرد هم از مجلس بگیرد برایش مهم نیست. ظاهرا با وجود گلایه‌های چندباره مقام معظم رهبری و مراجع عظام تقلید و نمایندگان خبرگان از عملکرد وزیر ارشاد، آقای جنتی درباره تذکرات این بزرگان هم همین نظر را دارد و خیلی این دغدغه‌ها برایش مهم نیست، بنابراین چاره‌ای جز اقدام قانونی استیضاح که یک مطالبه عمومی است، نمی‌ماند.» نایب‌رییس «کمیسیون اصل ۹۰» درخصوص محتوای استیضاح اعلام کرد: «این استیضاح در هشت بند تهیه شده و درباره جزییات آن اطلاع‌رسانی می‌شود.» البته خبر استیضاح وزیر در حالی منتشر می‌شود که در پی حواشی پیش‌آمده درخصوص تلاش‌هایی برای ممانعت از نمایش برخی فیلم‌های دارای پروانه نمایش از جمله «عصبانی نیستم!» و «قصه‌ها» و چند فیلم دیگر، بیش از ۱۵۰نفر از سینماگران از اصناف مختلف سینمای ایران طی نامه‌ای به وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی خواستار حمایت وزیر ارشاد از اعتبار «پروانه نمایش» شدند. در این نامه خطاب به علی جنتی، وزیر ارشاد آمده است: «با توجه به حواشی پیش‌آمده پیرامون فیلم‌های دارای پروانه نمایش، از آنجا که شورای پروانه نمایش از روحانیون، نماینده مجلس، کارشناسان و افراد متعهد و معتقد به نظام تشکیل شده‌اند، از جنابعالی خواستاریم همانگونه که همواره اعلام نموده‌اید که پای مجوزهایتان خواهید ایستاد، قاطعانه پای امضا و پروانه نمایش‌های صادرشده از سوی سازمان سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بایستید تا بدعتی برای بی‌قانونی، هرج‌ومرج، برهم‌زدن آرامش سینما و بی‌اعتباری پروانه نمایش‌ها ایجاد نگردد. در این نامه امضای هنرمندانی چون فرهاد آییش، صابر ابر، همایون اسعدیان، نگار اسکندرفر، مهناز افشار، ایرج افشار، حمید امجد،عبدالحسین برزیده،تینا پاکروان، کامبوزیا پرتوی، پرویز پرستویی، ستاره پسیانی، کیومرث پوراحمد، حسن پورشیرازی، کمال تبریزی، فرهاد توحیدی، رامبد جوان، نگار جواهریان، بابک حمیدیان، علیرضا داودنژاد، ابوالحسن داودی، امیرشهاب رضویان، علیرضا رییسیان، سیدجمال ساداتیان، سامان سالور، رسول صدرعاملی، فرشته طائرپور، رضا عطاران، محمدمهدی عسگرپور، ترانه علیدوستی، کیانوش عیاری، رضا کیانیان، جهانگیر کوثری مازیار میری به چشم می‌خورد و به نظر می‌رسد که تعداد امضاها رو به افزایش است.

ابوترابی‌فرد: خبری از استیضاح وزیر ارشاد ندارم

در همین حال، به گزارش «خانه ملت» نایب‌رییس مجلس از استیضاح جنتی ابراز بی‌اطلاعی کرد. محمدحسن ابوترابی‌فرد در حاشیه مراسم ختم آیت‌الله‌مهدوی‌کنی در جمع خبرنگاران در پاسخ به این سوال که رسایی گفته هشت‌مورد درباره دلایل استیضاح علی جنتی وزیر ارشاد مطرح شده، آیا شما از این موضوع اطلاعی دارید یا خیر گفت: «من از این موضوع اطلاع ندارم.»

ادامه از صفحه ۷

شکست تنها یک واژه باقی می‌ماند

مقایسه اهل عمل و دیدگاه آنها نیز در این فیلم بسیار هوشمندانه روایت شده است؛ جایی که باور ایده‌آل آن موسیقیدان ترک قانون‌نواز را نمایش می‌دهد که می‌گفت: متن این قطعات فارسی‌اند و چون اهمیت زیادی دارند، باید توسط یک تکخوان خوانده شوند و اظهارنظر واقع‌گرایانه محمدرضا شجریان به بی‌اهمیت‌شدن معنا و کلام در این موسیقی به‌واسطه تحریرهایی که درک کلام را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد و لابه‌لای تحریرها مثل چرخ‌دنده‌ای در خدمت موسیقی می‌شوند. باز تماشاگر پرسشگر اینجا می‌تواند به فکر فرورود و به اختلاف این دوتفکر بیندیشد. انگار تاریخی که رساله عبدالقادر در آن نوشته شده، لباس امروزی می‌پوشد و همان اختلاف نظرهای بین اهل علم و عمل و اختلاف روایت‌های آنها را به روز به نمایش می‌گذارد. نگاه دوربین مجتبی میرتهماسب میل به رازگشایی، چرایی و چگونگی اجرای این تصنیف‌ها را همچون پژوهشگری کنجکاو می‌نگرد و به مخاطب فرصت هم‌اندیشی و قضاوت صحیح در حین بی‌طرفی کامل می‌دهد. شاید این همخوانی‌ها فقط هم خواندن‌های گروهی را معنی نمی‌دهند. شاید این متن خوانده‌شده توسط یک خواننده توسط گروهی و نوبتی بین حداقل دوخواننده خوانده می‌شده است. شاید آن «آن تنی نی تا دری نی»ها که خوانده می‌شوند نه‌فقط برای هجاگردانی‌های روی تحریر می‌آمده است، شاید کلام گمشده‌ای است که شعرش را نخواندن از خواندنش مصلحت‌تر بوده است. شش‌قرن و شش‌سال مجتبی میرتهماسب در باب صوت موسیقی است و به همان اندازه صوت موسیقی، صدا نیز در آن اهمیت بسیار ی دارد. ساختار مقدمه فیلم جایی که روایت تاریخی عصر تیموری و جابه‌جایی پایتخت از سمرقند به هرات را به آن شیوه نجواگویی همخوانان گروه عبدالقادر به نمایش می‌گذارد، نشانه عمق برخورد مجتبی میرتهماسب نه به‌عنوان تنها مستندسازی نظاره‌گر، بلکه فیلمسازی که با توجه به موضوع فیلم خویش تا این حد به برخوردی موسیقی‌وار در چیدمان گویش‌ها و روایت تاریخی می‌پردازد که شاید در شکل برخورد او کاملا با مهندسی خاص ساختارگرایانه یک آهنگساز با آن برخورد می‌کند و اینجا مسلما نقش همکاری تیم برجسته صدابرداری و صداگذاری وی در کنار هسته اصلی چیدمان بخش‌های فیلم یعنی تدوین درخشان خانم ژیلا ایپکچی بیش از پیش دیده می‌شود. سرانجام این پروژه اثری با نام شوق‌نامه است که توسط کانون پرورش کودکان و نوجوانان و انتشارات آوای باربد در سه سی‌دی یک کتابچه نت با نت ۲۳تصنیف و ۲۴تصنیف اجرا با کتابچه توضیحات منتشر شده است.

کسی راز مرا داند / که از اینرو به آنرویم بگرداند...

***موسیقیدان**

LEON

Since 1960

Respecting you is our business.

صبحانه متفاوت

ناهاری ویژه

Sam Center: 8th floor, Sam Center

Fereshteh Ave

Tel: (+98-21) 22 65 38 41

www.leon1960.com

Design: HG+/Rakhshani/ Photo: AHEM